

Razgrajevanje slehernikovega notranjega življenja

neuverBand Inovativna sodobna klasična glasba v Klubu Cankarjevega doma

Marsikdaj slišimo, da je *nova, akademska, sodobna klasična glasba neposlušljiva, odtujena, preveč intelektualizirana, hladna – preprosto grozna*. Toda ponedeljkov koncert ansambla **neuverBand** v Klubu Cankarjevega doma je pokazal, da je *nova glasba še posebej involvirana v odsevanje in razgrajevanje slehernikovega notranjega življenja*.

IVANA MARIČIĆ

Zavod Sploh (zavod za umetniško produkcijo in založništvo) od leta 2014 redno prireja koncerte sodobne komponirane glasbe kot del cikla *Zvokotok*, za katerega je značilna raziskava kompozicijskih postopkov, velikokrat v povezavi z glasbeno tehnologijo. Letos je kurator *Zvokotoka* muzikolog Primož Trdan, ki je v središče umestil mlado generacijo domačih ustvarjalcev in poustvarjalcev sodobne glasbe ter njihovo vpetost v delo s tujimi ansambli. Sklepni koncert cikla *Zvokotok* je bil navno nastop švicarskega ansambla **neuverBand**, desetčlanske zasedbe, v kateri sta kar dve Slovenki – flavtistka Anja Clift in klarinetistka Valentina Štrucelj.

Kontrastna tematska sklopa

Koncert je imel dva kontrastna tematska sklopa: prvega so sestavljala intimnejša dela (Xenakis, Dayer, Sciarrino, Pompe), drugega pa daljše, bolj družbeno angažirano delo Paula Clifta. V ozadiju se je skrivala komaj opazna, ampak zareča ideja minevanja, odhajanja, krhkega upanja in mogoče celo smrti. Pri Xavierju Dayerju, Salvatoreju Sciarrinu in Urški Pompe tišina ni bila gradnik glasbe, temveč je bila glasba zarez v najintimnej-

V desetčlanski zasedbi sta kar dve Slovenki – flavtistka Anja Clift in klarinetistka Valentina Štrucelj. FOTO ARHIV CANKARJEVEGA DOMA

šo notranjo tišino. Skladba Salvatoreja Sciarrina *Hommage Burriju* je nastala kot poklon preminulemu prijatelju, slikarju Albertu Burriju. Uspešnost skladbe je prav v tem, da je Sciarrino prenesel v glasbo Burrijevo estetiko: platno tišine je preluknjal s komaj slišnimi utripajočimi izdihom in vzdihom, ki so kot neusmiljeno tiktakanje ure bili prekinjeni s krikom in šumi življenja.

Švicarski skladatelj Xavier Dayer je svoje delo za flavto in godalni kvartet *De Umbris (V sencih)* opisal kot glasbeno igro senc, v kateri ne moremo več ločiti med objektom

in njegovo senco, kajti v zvočnem svetu tudi senca lahko dobi svojo senco. *Odzven odzvena* je bil zelo prepričljiv zaradi glasbenic, ki so mestoma iz sočasno zvonečega istega glasbenega materiala zgradile zvočno kupolo odmevajočih alikvotov, v katerih je zgolj pozorno uho lahko ločilo barve posameznih instrumentov.

Sój slovenske skladateljice Urške Pompe je bil vrhunec koncertne poglobljenosti v raziskovanju zakritih, oddaljenih želja in upanja. Nekje na robu slišnega je tičala posameznikova intima. S prepletom

zvoka flavte in basovskega klarineta so skladateljica in glasbenici ustvarile glasbo, ki izmenično prilplava iz, potem pa se potopi nazaj v morje zvoneče tišine.

Tri opisana dela, ki sestavljajo miselno sorodno celoto, sta objeli zunanji kontrastni deli, torej prva in zadnja skladba sporeda. V koncert nas je vpeljala miniatura za klavir in violončelo Iannisa Xenakisa *Paille in the Wind (Slama v vetru)*, ki spominja na debussyjevsko tradicijo klavirskih preludijev. Čeprav je delo bolj introvertirano, je bilo deležno precej robustne

interpretacije pianista Gillesa Grimaître. Nasproti se mu je postavila violončelistka Karolina Ohman, ki je delu podarila bolj liričen, a še vedno intenziven in ekspresiven ton.

Fizično doživetje

Koncert je sklenilo delo za elektroniko, video in godalni kvartet *Le détour permet le retour (Odvrnitev dopušča vrnitev)* skladatelja in umetniškega vodje nastopajočega ansambla – Paula Clifta. V nasprotju z ostalimi skladbami, ki so nagovarjale občinstvo, naj se ozre navznoter, v lastne globine

Glasba je zarez v najintimnejšo notranjo tišino.

in prepade, je bila Cliftova skladba predvsem fizično doživetje. Z intenziteto je mobilizirala pasivno občinstvo in zahtevala, če že ne akcije, vsaj reakcijo na slišano. Clift je gradil glasbeno napetost s postopnim plastenjem materiala: prvi del je zaznamovala elektronska v kombinaciji z videom s prizori

VRHUNSKA IZVEDBA

Ansambel **neuverBand** se lahko pohvali ne samo z vrhunskimi profesionalnimi glasbenicami in glasbeniki, ampak tudi z do potankosti preišljenim koncertnim programom, ki od poslušalcev in poslušalk zahteva pozornost in premislek. Flavtistka Anja Clift, klarinetistka Valentina Štrucelj, violinistki Mirka Ščepanovič in Sonya Suldina, violistka Anne-Laure Dottrens in violončelistka Karolina Ohman so očarale občinstvo z žarom in predanostjo glasbi. Njihova natančnost nikoli ni prerasla v tehnično rigidnost, temveč je odprla pot do ostrega, jasnega notranjega vpogleda. Lahko bi rekli, da niso le komunicirale z občinstvom, ampak so mu tudi dale ključ, s katerim se lahko samostojno ozre okrog sebe in vase.

sodnega dne z besedilom angleškega pesnika Johna Donna, drugi del napeta igra godalnega kvarteta, tretji pa je združil video, elektroniko in godalni kvartet. Hkrati je v zadnjem delu skladbe brezkompromisno razgrajeval in namenoma uničeval glasbeni material, ki je bil nekakšna reminiscenca na stare, že preživete (tonalne) čase. Omenjeni video vojaških letal in padal v negativu z na glavo obrnjeno sliko in gibanjem od konca do začetka je eksplicitno govoril, da je vse narobe, vse je obrnjeno na glavo.